

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1257/2021
23.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Милене Рашић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ. бр. 1324/21 од 08.11.2021. године, поднетом против правноснажне пресуде Вишег суда у Панчеву Кж.1. бр. 113/21 од 27.07.2021. године, у седници већа одржаној 23.11.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА као основан, захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ. бр. 1324/21 од 08.11.2021. године поднет против правноснажне пресуде Вишег суда у Панчеву Кж.1. бр. 113/21 од 27.07.2021. године и утврђује да је истом правноснажном пресудом у корист окривљеног АА повређен закон из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку и члан 438. став 2. тачка 2) и тачка 3) у вези члана 451. став 1. Законика о кривичном поступку.

II Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 453. Законика о кривичном поступку **ОДБИЈА** се, као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу ЗК. 393/19 од 21.05.2021. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика за које му је изречена условна осуда, тако што је утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца и истовремено је одређено да се утврђена казна неће извршити уколико окривљени у време проверавања од 1 године по правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело те је обавезан да на име доспелих, а неизвршених обавеза издржавања по пресуди Основног суда у Вршцу, Судска јединица Бела Црква I-5 П2. бр. 128/16 од 29.08.2016. године за период од септембра 2017. године до 10. августа 2018. године уплати износ од 60.000,00 динара у року од 60 дана од дана правноснажности пресуде, као и да убудуће даје издржавање за своје малолетно дете ББ. Уколико окривљени овај допунски услов не испуни у датом року, суд ће опозвати условну осуду. Истом пресудом, окривљени је обавезан да сноси трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним

решењем, као и да плати на име паушала суду износ од 5.000,00 динара у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Вишег суда у Панчеву Кж.1. бр. 113/21 од 27.07.2021. године усвојена је жалба окривљеног АА, изјављена преко браниоца, адвоката Бојана Митровића, и пресуда Основног суда у Вршцу ЗК. 393/19 од 21.05.2021. године је преиначена тако што је окривљени АА, на основу одредбе члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку у вези члана 453. Законика о кривичном поступку ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, јер дело за које је оптужен по закону није кривично дело. Истом пресудом одређено је да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тач. 1) до 6) ЗКП и награда вештака падају на терет буџетских средстава суда сходно члану 265. став 1. ЗКП.

Против пресуде Вишег суда у Панчеву Кж.1. бр. 113/21 од 27.07.2021. године Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 453. ЗКП и члана 451. став 1. Законика о кривичном поступку као и члана 438. став 2. тачка 2) и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд донесе пресуду којом ће усвојити захтев за заштиту законитости и утврдити да је пресудом Вишег суда у Панчеву Кж.1. бр. 113/21 од 27.07.2021. године у корист окривљеног АА повређен закон - одредбе члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези са чланом 453. ЗКП и члана 451. став 1. ЗКП, члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 439. тачка 1) ЗКП.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца браниоцу окривљеног, адвокату Бојану Митровићу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), након чега је одржао седницу већа о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство седници већа не би било од значаја за доношење одлуке, те је након разматрања списка предмета и правноснажне пресуде против које је захтев за заштиту законитости поднет, а по оцени навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца је делимично основан.

Наиме, из списка предмета произилази да је окривљени на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослобођен од оптужбе да „... способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, није давао издржавања за своје малолетно дете... а које је по закону дужан да издржава, а која дужност му је утврђена извршном пресудом Основног суда у Вршцу, Судска јединица Бела Црква I-5 П2. бр. 128/16 од 29.08.2016. године и то у износу од 5.000,00 динара месечно... при чему је био свестан свог дела, хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено“ јер дело за које је оптужен по закону није кривично дело.

Опис дела дат у изреци правноснажне пресуде садржи сва објективна и субјективна обележја кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика (КЗ), међу њима и обележје у погледу чињенице да је наведена

одлука „извршна“, што је битно обележје наведеног кривичног дела, те је по оцени Врховног касационог суда, ослобађањем од оптужбе за описану радњу у корист окривљеног повређен кривични закон из члана 439. тачка 1) ЗКП, за коју одлуку је суд при том дао противречне разлоге у односу на изреку пресуде те повредио и одредбу члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Стога основано се у поднетом захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца указује се да је другостепени суд учинио и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП јер је изрека пресуде противречна сама себи, разлози пресуде су потпуно нејасни и у знатној мери противречни.

Осим тога, из списка предмета произилази да је окривљени АА преко браниоца, адвоката Бојана Митровића, изјавио жалбу против пресуде Основног суда у Вршцу ЗК.бр.393/19 од 21.05.2021. године због повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде кривичног закона, без навођења о којима се конкретно повредама закона ради. Жалбени основи нису конкретизовани ни у образложењу жалбе, у којој се искључиво оспорава утврђено чињенично стање. Усвајајући такву жалбу, Виши суд у Панчеву је пресудом Кж.1.бр.113/21 од 27.07.2021. године преиначио пресуду Основног суда у Вршцу ЗК.бр.393/19 од 21.05.2021. године и окривљеног АА ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, а на основу одредбе члана 423. тачка 1) ЗКП у вези члана 453. ЗКП, јер дело за које је оптужен по закону није кривично дело.

Одредбом члана 451. став 1. ЗКП прописано је да другостепени суд испитује пресуду у оквиру основа, дела и правца побијања који су истакнути у жалби, а ставом 2. истог члана прописано је да ће суд поводом жалбе изјављене у корист окривљеног испитати по службеној дужности одлуку о кривичној санкцији ако је жалба изјављена због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања или због повреде кривичног закона.

Из наведеног произилази да је другостепени суд, иако је дужан да се креће строго у границама жалбених основа и побијаних делова пресуде, испитујући да ли је првостепеном пресудом повређена одредба члана 453. ЗКП, у овом делу пресуду испитивао по службеној дужности и на тај начин учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка. 3) у вези члана 451 став 1 ЗКП, па је и у том делу основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца.

Имајући у виду напред наведено, Врховни касациони суд је у овим деловима усвојио као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца, и на основу члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП утврдио да су правноснажном пресудом Вишег суда у Панчеву Кж.1. бр. 113/21 од 27.07.2021. године у корист окривљеног учињене повреде закона из члана 439. тачка 1) као и повреда из члана 438. став 2. тачка 2) и тачка 3) у вези члана 451. ЗКП, при том не дирајући у правноснажност наведене пресуде.

Републички јавни тужилац је даље у поднетом захтеву за заштиту законитости навео да је побијаном правноснажном пресудом повређен закон у корист окривљеног АА у смислу члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 453. ЗКП и приликом образлагања истакнуте повреде указао да иако је оптужни акт измењен додавањем чињенице да је

дужност издржавања утврђена „извршном“ судском одлуком, такву измену је у складу са својим законским овлашћењима извршио јавни тужилац, при чему је правна квалификација остала иста и окривљени је имао могућност да се у односу на измењени оптужни акт брани. Према томе, по наводима Републичког јавног тужиоца забраном преиначења на горе везан је искључиво суд, а не јавни тужилац који је овлашћен да, све до правноснажног окончања кривичног поступка, располаже оптужним актом, што је у конкретном случају и учинио.

Овакви наводи Републичког јавног тужиоца од стране Врховног касационог суда оцењени су као неосновани.

Из списка предмета произилази да је окривљени пресудом Основног суда у Вршцу 7К. 6/19 од 05.07.2019. године оглашен кривим за кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, при чему радња извршења тог кривичног дела је описана као „... способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, не даје издржавање за своје малолетно дете... а које је по закону дужан да издржава, а која дужност је утврђена „пресудом“ Основног суда у Вршцу, Судска јединица Бела Црква I-5 П2. бр. 128/16 од 29.08.2016. године... при чему је био свестан свог дела, хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено“.

Против наведене пресуде Основни јавни тужилац у Вршцу није изјавио жалбу, већ је то учинио само окривљени, путем свог браниоца, и Виши суд у Панчеву Кж1 156/2019 од 24.10.2019. године је решењем усвојио жалбу браниоца и укинио пресуду Основног суда у Вршцу 7К. 6/19 од 05.07.2019. године, а предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење и одлучивање. У поновном поступку Основни јавни тужилац у Вршцу је приликом давања завршне речи, а након спроведеног доказног поступка прецизирао оптужни акт од 09.01.2019. године и након речи „утврђена“ додао реч „извршна“, што је битно обележје наведеног кривичног дела, док је у осталом делу акт остао неизмењен и Основни суд у Вршцу је донео пресуду којом је окривљеног огласио кривим да је извршио кривично дело које му је стављено на терет прецизираним оптужним актом Основног јавног тужиоца у Вршцу од 09.01.2019. године.

Стоји чињеница да је јавни тужилац овлашћен да располаже оптужним актом, како је то и наведено у поднетом захтеву за заштиту законитости, међутим, насупрот томе суд је везан забраном преиначења на горе у ком смислу не сме пресуду да измени на штету окривљеног у погледу кривичне санкције и правне квалификације кривичног дела.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 3), члана 493. ЗКП и члана 491. став 1. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**